ADMINISTRATĪVĀ APGABALTIESA

Lieta Nr.A420226021
Lietas arhīva Nr. AA43-0238-23/18
ECLI:LV:ADAT:2023:0123.A420226021.9.S

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2023.gada 23.janvārī

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnese referente Anita Šteinberga,
tiesneši Māris Birzgalis un Margarita Osmane

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. C/ pieteikumu par Finanšu ministrijas disciplinārlietas izskatīšanas komisijas 2021.gada 3.augusta lēmuma Nr.1.1-7/12/126 atcelšanu, sakarā ar Valsts ieņēmumu dienesta un Finanšu ministrijas apelācijas sūdzībām par Administratīvās rajona tiesas 2022.gada 22.jūnija spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] 2019.gada 14. un 15.maijā Lidostas muitas kontroles punktā Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk – dienests) muitas kontrolei tika uzrādīta krava, kas deklarēta ar pagaidu uzglabāšanas deklarācijām, – kopumā 140 zilas krāsas plastmasas mucas ar aktīvo vielu „*ketamine hydrocloride*". Kravas nosūtītājs bija Šveicē reģistrēta sabiedrība *Pharmaserv AG*, saņēmējs Latvijā reģistrēta sabiedrība SIA „Auralife", bet kravu deklarētājs SIA „Baltijas Kravu Centrs".

Pamatojoties uz aizdomām par narkotisko vielu klātbūtni ievestajā kravā, dienesta muitas darbinieki uzsāka administratīvā pārkāpuma lietas un kravas izņēma. Uzsākto administratīvo pārkāpumu lietu materiāli tika nodoti dienesta Nodokļu un muitas policijas pārvaldei, kur tika uzsākti trīs kriminālprocesi pēc Krimināllikuma 190.[1] panta otrās daļas. Narkotisko vielu klātbūtne minētajās kravās netika atklāta, minētie kriminālprocesi tika izbeigti, un to materiāli nodoti citai dienesta amatpersonai administratīvā pārkāpuma lietvedības uzsākšanai.

Secīgi tika uzsākta administratīvā pārkāpuma lietvedība Nr.2019-12060 par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 201.[12] un 201.[13] pantā minēto pārkāpumu izdarīšanu, tomēr arī šī lieta tika izbeigta, bet materiāli nosūtīti kriminālprocesa uzsākšanai. Ar dienesta amatpersonas 2020.gada 15.janvāra lēmumu nolemts atteikt uzsākt kriminālprocesu, un attiecīgie materiāli vēlreiz nosūtīti administratīvā pārkāpuma lietvedības uzsākšanai.

Minētie materiāli izvērtēšanai tika nodoti pieteicējam – dienesta Nodokļu un muitas policijas pārvaldes /amats/ /pers. C/. Secinot, ka SIA „Auralife" faktiski nav bijusi preču saņēmēja, ar 2020.gada 16.janvāra lēmumu pieteicējs uzsāka administratīvā pārkāpuma lietvedību Nr.2020-00653 par SIA „Baltijas Kravu Centrs" veikto administratīvo pārkāpumu, iesniedzot muitas iestādei nepatiesu informāciju saturošu dokumentu. Tomēr arī šo administratīvā pārkāpuma lietvedību pieteicējs ar 2020.gada 19.februāra lēmumu izbeidza, jo nekonstatēja administratīvā pārkāpuma sastāvu. Vienlaikus pieteicējs ar minēto lēmumu nolēma izņemtās mantas atdot attiecīgo kravu nosūtītāja – uzņēmuma *Pharmaserv AG* pilnvarotajai personai zvērinātam advokātam /pers. H/.

Saistībā ar minētās mantas atdošanu ar dienesta 2021.gada 21.janvāra lēmumu pret pieteicēju tika ierosināta disciplinārlieta. Ar dienesta ģenerāldirektores 2021.gada 12.februāra lēmumu pieteicējam šajā disciplinārlietā piemērots disciplinārsods – atbrīvošana no amata.

[2] Izskatot pieteicēja sūdzību par dienesta ģenerāldirektores lēmumu, ar Finanšu ministrijas (turpmāk – ministrija) 2021.gada 3.augusta lēmumu (turpmāk – pārsūdzētais lēmums) sākotnējais lēmums atzīts par tiesisku, pamatojoties uz turpmāk norādītajiem apsvērumiem.

[2.1] Pretēji pieteicēja sūdzībā un paskaidrojumos minētajam lietā nav dokumentāru apliecinājumu tam, ka *Pharmaserv AG* ir kravas patiesais īpašnieks, šaubas par *Pharmaserv AG* īpašuma tiesībām ir paudis /pers. E/. Arī iepriekšējais *Pharmaserv AG* pilnvarotais pārstāvis /pers. F/ ir informējis dienestu, ka *Pharmaserv AG* nav iespējams preci

sev atgriezt, netieši atzīstot, ka *Pharmaserv AG* vairs nav preces īpašnieks. Tādējādi secināms, ka pieteicējs pieņēma lēmumu par preces atdošanu *Pharmaserv AG*, lai gan lietā nebija pierādījumu, ka šī sabiedrība ir konkrēto kravu īpašniece.

[2.2] Advokatūras likuma 3., 5. un 48.pantā ietvertās tiesību normas, uz kurām pieteicējs atsaucies, pamatojot zvērināta advokāta /pers. H/ tiesības pārstāvēt *Pharmaserv AG*, nedod tiesības zvērinātam advokātam pārstāvēt juridisko personu, saņemot tās īpašumu, bet gan reglamentē juridiskās palīdzības sniegšanu juridiskai personai. Juridiskās palīdzības sniegšana nenozīmē, ka zvērinātam advokātam ir tiesības rīkoties ar precēm šī komersanta vārdā. Tādējādi lietā nav nedz pierādījumu par *Pharmaserv AG* īpašuma tiesībām uz konkrēto preci, nedz arī atbilstoši noformētas pilnvaras zvērinātam advokātam /pers. H/ saņemt šo preci un rīkoties *Pharmaserv AG* vārdā. Gluži pretēji, lietas materiālos ir 2020.gada 3.decembra pilnvara, ar kuru *Pharmaserv AG* pilnvaro SIA „AF Brokeris" pārstāvēt *Pharmaserv AG*, piesakot precei muitas procedūru „IMA", „EXA".

[2.3] Pieteicēja iebildums, ka dienestam disciplinārlietas izmeklēšanas laikā vajadzēja pieprasīt paskaidrojumus no zvērināta advokāta /pers. H/, ir nepamatots, jo tieši pieteicējs, nevis /pers. H/, pieņēma lēmumu par vērtīgas kravas atdošanu, pat nepārliecinoties, vai *Pharmaserv AG* ir šīs kravas īpašnieks, lai gan lietas materiālos bija pierādījumi par to, ka *Pharmaserv AG* īpašuma tiesības uz kravu ir apšaubāmas.

Kravas atdošana zvērinātam advokātam, pat nepārliecinoties, ka juridiskā persona, kurai šis zvērināts advokāts sniedz juridisko palīdzību, ir kravas īpašnieks, nav formāls pārkāpums, bet liecina par ļoti vieglprātīgu attieksmi pret savu pienākumu izpildi.

[2.4] Atbilstoši Valsts civildienesta ierēdņu disciplināratbildības likuma (turpmāk – Disciplināratbildības likums) 15.panta ceturtajai un sestajai daļai, lai atzītu, ka disciplinārpārkāpuma rezultātā ir radīts būtisks kaitējums valsts interesēm, nav jākonstatē, ka kaitējums vai zaudējumi ir faktiski radīti. Pietiek ar konstatējumu, ka attiecīgā pārkāpuma dēļ zaudējumi vai kaitējums varēja rasties. Turklāt dienests ir saņēmis *SGS Germany GmbH* pilnvarotā pārstāvja iesniegumu, kurā minēts, ka krava ir tikusi atdota /pers. H/, kurš, iespējams, organizēja kravas atgriešanu uz Šveici, bet šī krava tur nav nonākusi, kā rezultātā komersantam ir radušies zaudējumi maksājamo nodokļu 319 978,62 *euro* apmērā. Līdz ar to dienests pamatoti secinājis, ka pieteicēja rīcības rezultātā valstij ir nodarīts būtisks mantisks zaudējums vai valsts interesēm būtisks kaitējums.

[2.5] Pieteicēja rīcības rezultātā ir nodarīts būtisks kaitējums valsts interesēm – dienesta cieņai un uzticībai, kuru nav iespējams novērst, novēršot attiecīgā disciplinārpārkāpuma tiešās sekas. Tāpēc šajā gadījumā piemērotais disciplinārsods – atbrīvošana no amata – ir samērīgs ar izdarīto pārkāpumu un tā rezultātā radīto būtisko kaitējumu. Turklāt vieglāka disciplinārsoda piemērošana par šāda rakstura disciplinārpārkāpumu, kas izdarīts konkrētajos apstākļos, sabiedrībā varētu radīt negatīvu rezonansi par dienestu.

[2.6] Judikatūrā ir nostiprinājusies atziņa, ka lēmumu par dienesta attiecību izbeigšanu var pieņemt arī tad, ja ierēdnim ir pārejoša darbnespēja. Tādēļ dienests nav pieļāvis tiesību normu pārkāpumu, izbeidzot ar pieteicēju valsts civildienesta attiecības viņa darbnespējas laikā.

[3] Pieteicējs nepiekrita pārsūdzētajam lēmumam un vērsās tiesā ar pieteikumu par tā atcelšanu. Pieteikums pamatots ar turpmāk minētajiem apsvērumiem.

[3.1] Mantas īpašnieka tiesības var tikt ierobežotas tikai tad, ja to noteic likums. Pieteicējam nebija jebkādas tiesības ierobežot īpašnieka tiesības rīkoties ar mantu, un atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 274.[1] pantam aizturētā krava bija jāatdod tās īpašniekam. Cita veida rīcība no pieteicēja puses nebija iespējama. Ja pieteicējs mantu būtu iznīcinājis, pieteicējs būtu pieļāvis Disciplināratbildības likuma 36.panta otrās daļas pārkāpumu.

[3.2] Pārsūdzētajā lēmumā nepamatoti vērtēti /pers. H/ iesniegtie dokumenti. Saņemtie dokumenti un iesniegumi nebija un nevarēja būt pamats mantas atgriešanai īpašniekam. Īpašuma atgriešana norisinājās tikai uz likuma un nevis uz iesnieguma pamata, kuram šajā gadījumā nepastāvēja jebkāda tiesiska un faktiska nozīme. Lēmumā par administratīvā pārkāpuma lietas lietvedības izbeigšanu nolēmums par rīcību ar kravu ir obligāts. Jebkādi citi priekšnosacījumi, izņemot kravas atdošanu īpašniekam, nepastāvēja.

Informācija par kravas īpašnieku un nosūtītāju tika gūta no visiem dienesta Nodokļu un muitas policijas pārvaldes uzsāktajiem kriminālprocesu materiāliem, /pers. E/ 2019.gada 5.decembra ziņojuma un no administratīvajā pārkāpuma lietā Nr.2019-12060 esošajiem dokumentiem, tostarp personu paskaidrojumiem un liecībām. Līdz pat paskaidrojumu sniegšanas brīdim netika saņemts neviens cits īpašuma tiesību apliecinājums uz minētajām precēm, neviens cits iesniegums par preču atgriešanu no kāda preču īpašnieka, līdz ar to ir pamats uzskatīt, ka Šveices uzņēmums *Pharmaserv AG* bija vienīgais preču īpašnieks.

[3.3] Ja dienests vērtēja /pers. H/ iesniegto dokumentu autentiskumu, tam par šo jautājumu bija jāuzklausa arī pats dokumentu iesniedzējs un jāiegūst dokumentu oriģināli, taču dienests to nedarīja. Turklāt dienesta amatpersonas nebija kompetentas izdarīt secinājumus par pilnvaras kopijas tehnisko kvalitāti, to varēja izdarīt tikai atbilstoši eksperti.

[3.4] Iespējamā pārkāpuma sākotnējā izvērtējumā nepamatoti norādīts, ka pieteicēja darbību rezultātā nodarīts materiāls zaudējums 367 582,18 *euro* apmērā, jo šis ir muitas parāds, par kuru ir atbildīgs tranzīta procedūras galvenais izmantotājs (principiāls). Ja tiek uzskatīts, ka pieteicēja rīcības rezultātā ir radies muitas parāds, tad pie atbildības būtu saucami visi muitnieki, kuri noformējuši tranzīta muitas deklarācijas ar galvojumu, un tad šīs kravas ir pazudušas.

[3.5] Nav saprotama /pers. J/ iecelšana par disciplinārlietas izmeklēšanas komisijas locekli, jo tieši viņas padotie bija tie, kuri neveica /pers. E/ 2019.gada 5.decembra ziņojumā norādītās informācijas kvalitatīvu izvērtēšanu, kā rezultātā kriminālprocesa uzsākšana tika atteikta, kā arī veica neobjektīvu iespējamā pārkāpuma sākotnējo izvērtējumu. Arī /pers. K/ nozīmēšana par iespējamā pārkāpuma sākotnējā izvērtējuma veicēju bija neobjektīva, sākotnējā izvērtējumā netika vērtēts

2020.gada 15.janvāra lēmums par atteikšanos uzsākt kriminālprocesu. Ministrija šo apstākli nav vērtējusi.

[3.6] Dienesta atzinumā nepamatoti norādīts, ka /pers. H/ 2020.gada 18.februāra iesniegums nav reģistrēts krimināllietu uzskaites sistēmā (KLUS), jo Nodokļu un muitas policijas pārvaldes Muitas lietu izmeklēšanas daļas Otrās izmeklēšanas nodaļas amatpersonas administratīvo pārkāpuma lietu materiālus un pievienotos dokumentus nekad nav reģistrējušas šajā sistēmā. Muitas lietu izmeklēšanas daļas Otrās izmeklēšanas nodaļas amatpersonām tai nebija piekļuves. Visus administratīvā pārkāpuma lietas materiālus minētās amatpersonas reģistrēja sistēmā APLIS.

[3.7] Pārsūdzētajā lēmumā norādīts, ka pieteicējs prettiesisko rīcību izdarījis ar nodomu, jo nav iespējams šāda veida pārkāpumu izdarīt aiz neuzmanības. Šāds secinājums liek domāt, ka pieteicējs tiek vainots kādās koruptīvās darbībās, bet tam nav nekāda pamata un pierādījumu.

[3.8] Šī bija ļoti sarežģīta lieta, kuras gaitā vairākas reizes mainījās izmeklētāji, un lai pieņemtu likuma normām atbilstošus lēmumus, pieteicējs konsultējās ar savu toreizējo vadītāju, kurš bija viskompetentākā amatpersona muitas lietu jomā visā Muitas lietu izmeklēšanas daļā. Ar viņu tika saskaņoti visi pieņemtie lēmumi konkrētajā administratīvā pārkāpuma lietā, viņš arī vīzēja sagatavotos dokumentus.

[3.9] Steiga, ar kādu tika uzsākta disciplinārlieta pret pieteicēju un pieņemts lēmums par sodīšanu ar atbrīvošanu no amata līdz 2021.gada 12.februārim, bija nepieciešama, lai neatļautu pieteicējam atstāt amatu sakarā ar Muitas lietu izmeklēšanas daļas Otrās izmeklēšanas nodaļas likvidāciju, jo tādā gadījumā zustu iespēja atzīt pieteicēju par vainīgu, paziņot, ka vainīgais ir konstatēts un atbrīvot to no amata. Šī steiga izskaidro, kādēļ dienests neveica darbības informācijas iegūšanai no /pers. H/ un neieguva minētās pilnvaras oriģinālu.

[3.10] Valsts civildienesta likumā un Disciplināratbildības likumā nav paredzēts, ka ierēdni var atbrīvot no ieņemamā amata viņa pārejošas darbnespējas laikā. Taču Darba likuma 109.panta trešajā daļā ir noteikts aizliegums atbrīvot darbinieku no darba darbnespējas laikā. Atbrīvojot pieteicēju no amata tā darbnespējas laikā, dienests ir pieļāvis pārkāpumu, jo nav piemērojis minēto Darba likuma normu. Šis pārkāpums ir patstāvīgs pamats lēmuma atcelšanai.

[4] Ministrija rakstveida paskaidrojumos norāda, ka pieteikums ir nepamatots un noraidāms. Ministrija paskaidrojumos atsaucas uz pārsūdzētajā lēmumā ietvertajiem apsvērumiem. Ministrija uzsvēr, ka pieteicējam nebija nekāda pamata lemt par aizturētās kravas atdošanu *Pharmaserv AG*, jo lēmuma pieņemšanas brīdī bija dokumentāli fiksētas šaubas par to, ka šī sabiedrība ir konkrēto kravu īpašniece. Arī no Šveices muitas dienesta 2020.gada 2.aprīļa vēstules izriet, ka šī sabiedrība lēmuma pieņemšanas brīdī vairs nebija kravu īpašniece.

[5] Dienests rakstveida paskaidrojumos norāda, ka pieteikumu neatzīst, kā arī lūdz to noraidīt, atsaucoties uz pārsūdzētajā lēmumā, kā arī dienesta 2021.gada 24.marta un 19.jūnija paskaidrojumos ministrijai norādītajiem apsvērumiem. Papildus dienests norāda, ka pieteicējs nepamatoti apšaubījis /pers. J/ un /pers. K/ objektivitāti konkrētās disciplinārlietas izskatīšanā. /pers. J/ disciplinārlietas izmeklēšanas komisijā iekļauta, jo pārzināja konstatētā iespējamā pārkāpuma izdarīšanas apstākļus un viņas dalība veicināja disciplinārlietas vispusīgāku izmeklēšanu. Turklāt nav nozīmes tam, ka tieši /pers. K/ sagatavoja pārkāpuma sākotnējo izvērtējumu, jo tas nemaina faktu, ka pieteicējs izdarīja disciplinārpārkāpumu.

[6] Ar Administratīvās rajona tiesas 2022.gada 22.jūnija spriedumu pieteikums tika apmierināts. Spriedums motivēts šādi.

[6.1] Lietā nav strīda par to, ka 2019.gada maijā muitas kontrolei tika uzrādītas kravas, kas deklarētas ar pagaidu uzglabāšanas deklarācijām, – kopumā 140 zilas krāsas plastmasas mucas ar aktīvo vielu „*ketamine hydrocloride*". Lietā nav strīda arī par to, ka šo kravu nosūtītāja bija Šveicē reģistrēta sabiedrība *Pharmaserv AG*, bet kā šo kravu saņēmēja kravas pavaddokumentos bija norādīta SIA „Auralife".

Lietā ir strīds par to, vai pieteicējs, nolemjot atgriezt dienesta aizturētās kravas *Pharmaserv AG* pārstāvim /pers. H/, ir nekvalitatīvi pildījis amata pienākumus un vai šādas nekvalitatīvas pienākumu izpildes rezultātā pieteicējs ir nodarījis būtisku kaitējumu valsts interesēm vai būtiskus mantiskus zaudējumus valstij.

No disciplinārlietā pieņemtajiem iestāžu lēmumiem izriet, ka, nolemjot atgriezt dienesta aizturētās kravas *Pharmaserv AG* pārstāvim /pers. H/, pieteicējs nekvalitatīvi pildījis amata pienākumus, jo nolēmis atdot dienesta aizturētās kravas, nepārliecinoties par to, vai *Pharmaserv AG* ir šo kravu īpašniece, un pienācīgi nepārliecinoties par /pers. H/ tiesībām pārstāvēt minēto sabiedrību. No iestāžu lēmumiem izriet, ka ar minētajām darbībām pieteicējs nodarījis būtisku kaitējumu valsts interesēm, jo, ņemot vērā apzināto nepakļaušanos tiesību normām, ir zudusi uzticība pieteicējam kā valsts amatpersonai un nodarīts kaitējums dienesta, kā arī valsts pārvaldes reputācijai. No iestāžu lēmumiem izriet, ka ar minēto rīcību pieteicējs valstij nodarījis arī būtiskus mantiskus zaudējumus, jo *Pharmaserv AG* atgrieztās kravas vēlāk pazudušas un atbilstoši *SGS Germany GmbH* pārstāvja sniegtajai informācijai šai sabiedrībai ir izveidojies muitas parāds 319 978,62 *euro*.

Pieteicējs nepiekrīt, ka būtu veicis amata pienākumus nekvalitatīvi. Pieteicējs uzskata, ka, pieņemot lēmumu par administratīvā pārkāpuma lietvedības izbeigšanu, tam bija jāpieņem lēmums par aizturētās kravas atdošanu šo kravu īpašniecei un ka pieteicēja rīcībā esošie pierādījumi liecināja, ka attiecīgo kravu īpašniece bija *Pharmaserv AG*. Pieteicējs norāda, ka iespējamām nepilnībām saistībā ar /pers. H/ pārstāvības tiesību apliecinošiem dokumentiem nav nozīmes, jo aizturētās kravas pieteicējam bija jāatdod uz likuma pamata. Tāpat pieteicējs nepiekrīt iestāžu secinājumiem, ka pieteicējs apzināti pieļāvis pārkāpumus un ka šo pārkāpumu rezultātā ir nodarīts būtisks kaitējums valsts interesēm vai būtiski mantiski zaudējumi.

Ievērojot iepriekš minēto, tiesa secīgi izvērtēja pārsūdzētajā lēmumā ietverto secinājumu pamatotību, sākotnēji pievēršoties jautājumam par to, vai ir konstatējama amata pienākumu nekvalitatīva izpilde.

[6.2] Lietā nav strīda par to, ka pieteicējam bija jāpieņem lēmums par administratīvā pārkāpuma lietvedības, kas tika uzsākta par iespējamu SIA „Baltijas Kravu Centrs" izdarītu administratīvo pārkāpumu, izbeigšanu. Tāpat lietā nav strīda par to, ka, izbeidzot administratīvā pārkāpuma lietvedību, pieteicējam atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 274.[1] pantam bija jāpieņem lēmums par rīcību ar aizturētajām kravām. Lietā pat nav strīda par to, ka aizturētās kravas būtu atdodamas šo kravu īpašniekam, ja tāds būtu zināms. Strīds lietā ir par to, vai pieteicēja rīcībā esošā informācija un pierādījumi bija pietiekami, lai secinātu, ka kravu īpašniece ir *Pharmaserv AG*, un lai attiecīgās kravas atdotu tieši šai sabiedrībai.

Aizturētajās kravās esošā manta – viela „*ketamine hydrochloride*" – bija kustama manta, kuras piederība kādai personai nebija reģistrēta publiskos reģistros. Tādējādi jebkādi pierādījumi par šīs mantas piederību nevar izslēgt pilnīgi visas iespējamās šaubas par to, kurš ir šo kravu īpašnieks. Piemēram, pat gadījumā, ja šāda veida mantu uzrāda šīs mantas ražotājs savā noliktavā, apgalvodams, ka šī manta tam pieder, pilnībā nevar izslēgt iespēju, ka šī manta jau ir pārdota, bet ražotājs to tikai glabā. Līdz ar to pierādījumi par kustamas un publiskos reģistros nereģistrētas mantas piederību nekad nebūs visas iespējamās šaubas izslēdzoši. Tas paturams prātā, vērtējot pieteicēja rīcību, kuram lēmums par rīcību ar aizturēto mantu bija jāpieņem.

Laikā, kad pieteicējs lēma par aizturēto kravu atdošanu *Pharmaserv AG* pilnvarotajai personai, pieteicēja rīcībā bija informācija, ka *Pharmaserv AG* ir persona, kura aizturētās kravas uz Latviju bija nosūtījusi, un ka kravas pavaddokumentos norādītā kravas saņēmēja SIA „Auralife" šīs kravas faktiski nebija iegādājusies un bija norādījusi, ka tā nav šo kravu īpašniece. Atbilstoši pieteicēja rīcībā esošajai informācijai *Pharmaserv AG* bija vienīgā persona, kura gandrīz gada laikā no kravas aizturēšanas brīža bija norādījusi, ka ir attiecīgo kravu īpašniece, un lūgusi šo kravu tai atgriezt. Turklāt, kā tas norādīts arī pārsūdzētajā lēmumā, *Pharmaserv AG* bija iesniegusi dienestam dokumentus par zāļu aktīvās vielas „*ketamine hydrochloride*" vairākkārtīgu iegādi Indijā no tur reģistrētiem uzņēmumiem. Par šiem apstākļiem lietā strīds nepastāv. Minētie apstākļi kopumā norāda uz to, ka tieši *Pharmaserv AG* varētu būt aizturēto kravu īpašniece.

Pārsūdzētajā lēmumā norādīts uz *Pharmaserv AG* pārstāvja zvērināta advokāta /pers. F/2019.gada 1.augusta iesniegumā norādīto, ka izveidojusies situācija liedz arī iespēju *Pharmaserv AG* darījuma nosacījumu neizpildes dēļ no darījumu partneru puses preci sev atgriezt. Ministrija, ņemot vērā šo iesniegumā ietverto frāzi, secinājusi, ka *Pharmaserv AG* pārstāvis tādējādi pats netieši norādījis, ka šī sabiedrība vairs nav aizturēto kravu īpašniece. Tiesa šim secinājumam nepiekrita. Tiesa norādīja, ka šāds secinājums neizriet nedz no minētās frāzes, nedz no attiecīgā iesnieguma kopumā (*lietas 4.sējuma 113.–115.lapa*). Tādējādi tiesa nekonstatēja tādus apstākļus vai pierādījumus, no kuriem pieteicējs būtu varējis secināt, ka *Pharmaserv AG* noteikti nav aizturēto kravu īpašniece. Turklāt nedz dienests, nedz ministrija arī lietas izskatīšanas laikā (jau aptuveni trīs gadus pēc attiecīgo kravu aizturēšanas) neapgalvoja, ka *Pharmaserv AG* nebija aizturēto kravu īpašniece, kā arī nenorādīja uz kādu citu konkrētu personu, kura varētu būt šo kravu īpašniece.

Šaubas par to, vai *Pharmaserv AG* īpašuma tiesības uz aizturēto kravu sastāvā esošajām vielām nav jau nodevusi citai personai, varēja radīt vien minēto vielu iegādes pavadzīmē norādītā samaksas kārtība un preces piegādes nosacījumi (*sk. lietas 1.sējuma 160.lapu un 2.sējuma 54.lapā ietverto dokumenta tulkojumu*). Atbilstoši minētajā pavadzīmē ietvertajai informācijai darījumam bija piemērota priekšapmaksa un piegādes nosacījumi *EX WORKS CH-8058 ZUERICH AIRPORT (SWITZERLAND)*. Piegādes nosacījumi *ex works* norāda uz to, ka pārdevējs piegādājis preces, novietojot preces pircēja rīcībā pārdevēja telpās vai citā norādītā vietā (*sk. https://laff.lv/lv/noderigi/incoterms-2010*). Tādējādi pavadzīmē norādītā samaksas kārtība un piegādes nosacījumi norādīja uz to, ka preču pircējs varētu būt gan samaksājis par preci, gan šo preci ieguvis savā valdījumā jau Cīrihes lidostā, tātad jau pirms šīs preces atvešanas uz Latviju.

Lai gan *Pharmaserv AG* bija skaidrojusi, ka darījums nav noticis atbilstoši minētajai pavadzīmei, uz ko norādīts arī /pers. E/ 2019.gada 5.decembra ziņojumā (*sk. lietas 1.sējuma 166.lapu*), zināmas šaubas par aizturēto kravu īpašnieku minēto apstākļu dēļ tomēr varēja pastāvēt. Kā izriet no 2019.gada 25.septembra informācijas pieprasījuma Šveices muitas dienestam (*lietas 1.sējuma 161.–163.lapa*) un 2019.gada 5.decembra ziņojuma par administratīvā pārkāpuma lietas materiālu nodošanu kriminālprocesa uzsākšanai (*lietas 1.sējuma 164.–167.lapa*), šādas šaubas bija arī /pers. E/, kura lietvedībā bija administratīvā pārkāpuma lieta, kura bija saistīta ar tiem pašiem apstākļiem, kurus vēlāk vērtēja pieteicējs.

Pieteicējam bija zināms, ka /pers. E/ ir vērsies ar informācijas pieprasījumu Šveices muitas dienestā arī nolūkā noskaidrot, kurš ir aizturēto kravu īpašnieks. Tātad pieteicēja rīcībā bija informācija par to, ka saistībā ar lietā būtisku jautājumu par to, kurš ir aizturēto kravu īpašnieks, pieteicējs varētu iegūt vēl kādu papildu informāciju, kas, iespējams, varētu būt būtiska, lemjot par kravas atdošanu *Pharmaserv AG*. Tiesa norādīja, ka, ņemot vērā, ka minētā informācija jau bija pieprasīta un noteiktas šaubas par kravu faktisko īpašnieku, ņemot vērā darījuma pavadzīmē norādīto informāciju, tomēr varēja pastāvēt, rūpīgi un atbildīgi veicot amata pienākumus, pieteicējam tomēr būtu bijis no Šveices muitas dienesta pieprasīto informāciju jāsagaida.

Aizturēto kravu sastāvā esošā viela „*ketamine hydrochloride*" lai gan nebija iekļauta Latvijā aizliegto vielu sarakstā, tā tomēr bija viela, kurai gan Latvijā, gan citās valstīs bija noteikta īpaša aprites kārtība. Gan šī apstākļa dēļ, gan ņemot vērā, ka aizturētās kravas Latvijā bija ievestas, Šveices iestādei uzrādot, iespējams, viltotu Zāļu valsts aģentūras izsniegtu „Zāļu izplatītāja labas izplatīšanas prakses atbilstības sertifikātu attiecībā uz cilvēkiem paredzētām zālēm" (*sk., piemēram, norādīto informāciju 2020.gada 15.janvāra lēmumā par atteikšanos uzsākt kriminālprocesu, lietas 1.sējuma 215.–221.lapa)*, pieteicējam bija jābūt rūpīgākam un vēl piesardzīgākam, lemjot par aizturēto kravu atdošanu *Pharmaserv AG*

pilnvarotajai personai. Līdz ar to tiesa atzina, ka pieteicēja rīcība, nolemjot atdot aizturētās kravas *Pharmaserv AG* pārstāvim pirms papildu informācijas saņemšanas no Šveices muitas dienesta, ir vērtējama kā nekvalitatīva amata pienākumu izpilde.

[6.3] Pieteicējs ir iebildis, ka tas nevarēja gaidīt Šveices muitas dienesta atbildi, jo lēmums par rīcību ar aizturēto mantu bija jāpieņem, jau lemjot par administratīvā pārkāpuma lietas izbeigšanu. Tomēr šāds pieteicēja iebildums nav pamatots.

Tiesa piekrita, ka, izlemjot izbeigt administratīvā pārkāpuma lietvedību, amatpersonai ir jāizlemj jautājums par šī procesa ietvaros aizturēto mantu. Tas izriet no Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 274.[1] panta pirmās daļas. Vienlaikus pieteicējs nav veicis jebkādas darbības, lai veicinātu Šveices dienestam pieprasītās informācijas ātrāku saņemšanu, vai vismaz noskaidrojis termiņu, kādā pieprasītā informācija dienestam varētu tikt sniegta. Turklāt Šveices muitas dienesta atbildes nesagaidīšana nav bijusi saistīta ar nepieciešamību steidzami izbeigt administratīvā pārkāpuma lietvedību, jo attiecīgu lēmumu par mantas atdošanu *Pharmaserv AG* pārstāvim pieteicējs sākotnēji pieņēma jau 2020.gada 27.janvārī, tātad pirms lēmuma par administratīvā pārkāpuma lietvedības izbeigšanu.

Ievērojot iepriekš minēto, tiesa atzina, ka iestāžu secinājums par pieteicēja amata pienākumu nekvalitatīvu izpildi, nolemjot atdot aizturētās kravas *Pharmaserv AG* pārstāvim pirms informācijas saņemšanas no Šveices muitas dienesta, ir pamatots.

[6.4] Lietā ir strīds arī par to, vai pieteicējs ir atbilstoši pārliecinājies par /pers. H/ tiesībām pārstāvēt *Pharmaserv AG*.

Pārsūdzētajā lēmumā norādīts, ka lietas materiālos nav nedz *Pharmaserv AG* atbilstoši Dokumentu juridiskā spēka likumam noformēta dokumenta, kas apliecina *Pharmaserv AG* īpašuma tiesības uz preci, nedz arī pilnvaras zvērinātam advokātam /pers. H/ saņemt šo preci un rīkoties ar to *Pharmaserv AG* vārdā. Saskaņā ar pārsūdzētajā lēmumā norādīto /pers. H/ tiesības rīkoties ar *Pharmaserv AG* mantu neizriet arī no /pers. H/ iesniegtā ordera. Savukārt pieteicējs norādījis, ka /pers. H/ iesniegtajiem dokumentiem vispār nav nozīmes, jo lēmums par rīcību ar aizturētajām kravām pieteicējam būtu jāpieņem uz likuma pamata pat tad, ja /pers. H/ vispār nekādus dokumentus nebūtu iesniedzis.

Tiesa norādīja, ka var piekrist pieteicējam, ka lēmums par rīcību ar administratīvā pārkāpuma lietā aizturēto mantu ir jāpieņem neatkarīgi no tā, vai šīs mantas īpašnieks ir iesniedzis iesniegumu par tās atdošanu. Mantas īpašnieka iesniegums kā priekšnoteikums tās atdošanai nav noteikts arī Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 274.[1] pantā. Tomēr, kā izriet no pieteicēja pieņemtā 2020.gada 19.februāra lēmuma (*lietas 1.sējuma 185.–189.lapa*), aizturētās kravas ir nolemts atdot nevis *Pharmaserv AG*, bet *Pharmaserv AG* pilnvarotajai personai /pers. H/. Šādā gadījumā pieteicējam bija jāpārliecinās par /pers. H/ tiesībām mantas *Pharmaserv AG* vārdā saņemt.

Zvērināts advokāts /pers. H/, vēršoties dienestā ar lūgumu atgriezt *Pharmaserv AG* aizturētās kravas, iesniedzis dienestā 2019.gada 25.decembra pilnvaru (*lietas 1.sējuma 228.–229.lapa*), kā arī advokāta orderi (*lietas 1.sējuma 172.lapa*). No pārsūdzētā lēmumā, to vērtējot kopsakarā ar dienesta disciplinārlietas izmeklēšanas komisijas 2021.gada 12.februāra atzinumu, uz kuru ministrija atsaukusies, izriet, ka /pers. H/ iesniegtās pilnvaras neatbilstību Dokumentu juridiskā spēka likuma prasībām iestādes saistījušas ar apstākli, ka pilnvarā ietvertais paraksts ir atveidots ar tehniskiem līdzekļiem. Šo apsvērumu dēļ dienesta atzinumā norādīts, ka dokumentam nav juridiskā spēka atbilstoši Dokumentu juridiskā spēka likuma 5.panta pirmajai daļai.

Skaidrojumu par to, kā dienests pārliecinājies par to, ka paraksts pilnvarā ir atveidots ar tehniskiem līdzekļiem, dienesta disciplinārlietu komisijas 2021.gada 27.janvāra sēdē skaidrojusi komisijas locekle. No minētā skaidrojuma izriet, ka par pilnvarā ietvertā paraksta atveidošanu ar tehniskiem līdzekļiem ir iespējams pārliecināties, elektroniski iesniegtajā pilnvarā (*pdf* formātā) ar kursoru uzspiežot uz paraksta vietas. Tādējādi esot redzams, ka attiecīgais paraksts šajā dokumentā ielikts papildus ar tehniskiem līdzekļiem (*klausīties minētās sēdes audioprotokola 13.50–14.28 minūti, audioprotokols pievienots CD datu nesējā lietas 1.sējuma 199.lapā*).

Lai gan pieteicējs ir norādījis, ka dienestam nav kompetences izdarīt šādus secinājumus par to, vai paraksts ir atveidots ar tehniskiem līdzekļiem, tiesa atzina, ka tam šajā gadījumā nav būtiskas nozīmes, jo nav objektīvi sagaidāms, ka ierēdnim, saņemot no zvērināta advokāta dokumentus, būtu jāveic šāda veida pārbaudes, katrā dokumentā ar kursoru spiežot uz dažādiem dokumentu rekvizītiem, lai pārliecinātos par to atbilstību. Savukārt izlasot šo dokumentu un to vizuāli aplūkojot, secinājumu par tajā esošā paraksta atveidošanu ar tehniskiem līdzekļiem izdarīt nav iespējams.

Tas gan nenozīmē, ka nepamatots ir pārsūdzētajā lēmumā ietvertais secinājums par /pers. H/ iesniegtās pilnvaras neatbilstību normatīvo tiesību aktu prasībām un pieteicēja pienākumu veikt papildu darbības pārstāvības tiesību pārbaudei. Minētā pilnvara dienestā iesniegta elektroniski – nevis kā elektroniski parakstīts dokuments, bet kā pašrocīgi parakstīta dokumenta atvasinājums (kopija).

Lai atzītu šādā pilnvaras atvasinājumā norādītās tiesības pārstāvēt komersantu, atvasinājumam ir jābūt noformētam normatīvajos tiesību aktos noteiktajā kārtībā. Prasības dokumentu atvasinājumu noformēšanai ir noteiktas Ministru kabineta 2018.gada 4.septembra noteikumos Nr.558 „Dokumentu izstrādāšanas un noformēšanas kārtība". Izstrādājot dokumenta kopiju, tajā jānorāda, ka tā ir kopija, un noteiktā kārtībā šī kopija ir arī jāapliecina (*sk. minēto noteikumu 47.–49.punktu*).

/pers. H/ iesniegtā pilnvara šīm prasībām neatbilda. Tādēļ tiesa atzina, ka pārsūdzētajā lēmumā pamatoti secināts, ka pieteicējam, kvalitatīvi izpildot amata pienākumus, būtu bijis jāpieprasa papildu informācija, lai pārliecinātos par /pers. H/ tiesībām aizturētās kravas *Pharmaserv AG* vārdā saņemt.

Ievērojot minēto, tiesa secināja, ka pieteicējs, nolemjot atdot aizturētās kravas *Pharmaserv AG* pārstāvim /pers. H/, nesagaidot papildu informāciju no Šveices muitas dienesta un nepārliecinoties par /pers. H/ tiesībām aizturētās kravas saņemt *Pharmaserv AG* vārdā, ir veicis nekvalitatīvu amata pienākumu izpildi.

[6.5] Pieteicējam saistībā ar amata pienākumu nekvalitatīvu izpildi piemērots disciplinārsods – atbrīvošana no amata.

Nekvalitatīva amata pienākumu pildīšana atbilstoši Disciplināratbildības likuma 36.panta otrajai daļai var būt pamats atbrīvošanai no amata tikai tad, ja šāda disciplinārpārkāpuma dēļ valstij vai personai nodarīts būtisks mantisks zaudējums vai valsts interesēm būtisks kaitējums, vai personai būtisks personisks kaitējums. Ja šīs kvalificējošās pazīmes nav konstatējamas, tad personai atbilstoši minētā panta pirmajai daļai izsaka rājienu vai samazina mēnešalgu.

Pārsūdzētajā lēmumā norādīts, ka pieteicējs, pieļaujot minētos pārkāpumus, radījis valstij gan būtisku kaitējumu valsts interesēm, gan būtiskus zaudējumus. Līdz ar to tiesa secīgi izvērtēja šos pārsūdzētajā lēmumā izdarītos secinājumus.

[6.6] Saistībā ar pārkāpuma rezultātā nodarītajiem zaudējumiem ministrija pārsūdzētajā lēmumā sākotnēji norādījusi uz *SGS Germany GmbH* pārstāvja iesniegumā minēto, ka šai sabiedrībai ir radušies zaudējumi, jo tā bija atbildīga par ketamīna hidrohlorīda kravu nogādāšanu uz Šveici saskaņā ar kravas tranzīta procedūru, bet šīs procedūras īstenošanas laikā kravas pazudušas (*sk. pārsūdzētā lēmuma 12.2.punkts*). Secīgi ministrija norādījusi, ka, ņemot vērā šo apstākli un Disciplināratbildības likuma 15.panta ceturto un sesto daļu, ministrija pievienojas dienesta secinājumam, ka pieteicēja rīcības rezultātā valstij ir nodarīts būtisks mantisks zaudējums vai valsts interesēm būtisks kaitējums (*pārsūdzētā lēmuma 12.3.punkts*).

Tiesa norādīja, ka no minētajiem pārsūdzētā lēmuma motīviem nav saprotams, kādus tieši zaudējumus pieteicēja rīcība radījusi vai varēja radīt. No pārsūdzētā lēmuma var tikai nojaust, ka zaudējumu nodarīšanu ministrija saistījusi ar faktu, ka *SGS Germany GmbH* varētu būt radies muitas parāds, ņemot vērā faktu, ka kravu tālākas transportēšanas procesā, par kuru minētā sabiedrība bija atbildīga, kravas pazudušas. Tomēr pat gadījumā, ja zaudējumu nodarīšanu ministrija ir saistījusi ar šo apstākli, ministrija nav pamatojusi, kādēļ kravas pazušana, īstenojot tranzīta procedūru attiecīgo kravu izvešanai uz Šveici, būtu vērtējama kā pieteicēja pieļautā pārkāpuma radītās kaitīgās sekas. Tiešu saistību starp pieteicēja rīcību un *SGS Germany GmbH* radušos muitas parādu nekonstatēja arī tiesa.

Iespējamie zaudējumi, uz kuriem 2020.gada 28.decembra iesniegumā (*lietas 1.sējuma 193.–198.lapa*) norādījusi *SGS Germany GmbH*, varētu būt radušies, realizējot tranzīta procedūru ketamīna hidrohlorīda kravu izvešanai uz Šveici, taču pieteicējs nekādas darbības saistībā ar šo procedūru nav veicis. Pieteicējs nav atbildīgs par visām turpmākajām darbībām, kādas veiktas ar ketamīna hidrohlorīdu jau pēc tā atdošanas *Pharmaserv AG* pilnvarotajai personai. Minētās kravas, īstenojot tranzīta procedūru, varētu pazust arī tad, ja pieteicējs amata pienākumus būtu pildījis kvalitatīvi, proti, ja pirms lēmuma pieņemšanas par šo kravu atdošanu *Pharmaserv AG* būtu gan sagaidījis Šveices muitas dienesta atbildi, gan ieguvis papildu pierādījumus /pers. H/ pārstāvības tiesību apliecināšanai.

Tiesa norādīja, ka no pārsūdzētā lēmuma arī nav saprotams, kādā veidā pieteicēja rīcība būtu varējusi radīt zaudējumus tieši valstij. Uz pieteicēja rīcības rezultātā nodarītiem zaudējumiem valstij ministrijas un dienesta pārstāves nespēja norādīt arī tiesas sēdē (*klausīties 2022.gada 2.maija tiesas sēdes audioprotokola 1.23.17–1.24.43 minūti*). Arī pārsūdzētajā lēmumā ietvertajā frāzē („*pieteicēja rīcības rezultātā valstij ir nodarīts būtisks mantisks zaudējums vai valsts interesēm būtisks kaitējums*") lietotais saiklis „vai" rada šaubas par to, vai ministrija vispār ir identificējusi kādus konkrētus pieteicēja rīcības rezultātā radītus zaudējumus valstij vai iespēju, ka šādi zaudējumi varētu rasties.

Ievērojot minēto, tiesa nekonstatēja, ka pieteicēja pieļauto pārkāpumu rezultātā būtu radušies būtiski zaudējumi valstij vai kādai personai, vai ka šādi zaudējumi pieteicēja rīcības rezultātā varēja rasties, bet nav radušies no pieteicēja gribas neatkarīgu iemeslu dēļ.

Turklāt pat tad, ja pieteicēja rīcības rezultātā kādi zaudējumi varētu rasties, par būtiskiem tos atbilstoši Disciplināratbildības likuma 15.panta otrajai daļai varētu uzskatīt vien tad, ja disciplinārpārkāpums būtu izdarīts ar nodomu vai rupju neuzmanību. Ja ierēdnis pārkāpumu izdarījis, pieļaujot vieglu neuzmanību, mantiskais zaudējums, pat tad ja tāds radies vai varētu rasties, nav uzskatāms par būtisku.

Viegla neuzmanība no pārējām vainas formām atšķiras ar to, ka pārkāpuma izdarītājs nav paredzējis savas rīcības nelabvēlīgo seku iestāšanās iespēju. Tādējādi par būtiskiem zaudējumiem Disciplināratbildības likuma izpratnē būtu pamats runāt tikai tad, ja pieteicējs būtu apzinājies nelabvēlīgo seku iestāšanās iespēju.

Saskaņā ar pieteicēja sniegtajiem paskaidrojumiem lēmumu par aizturēto kravu atdošanu *Pharmaserv AG* pilnvarotajai personai pieteicējs pieņēmis, uzskatot, ka *Pharmaserv AG* ir šo kravu īpašniece un ka /pers. H/ ir šīs sabiedrības pilnvarotā persona. Lietā nav iegūti tādi pierādījumi, kuru dēļ šo pieteicēja sniegto skaidrojumu būtu pamats apšaubīt. Līdz ar to tiesa nekonstatēja, ka pieteicējs, pieņemot konkrēto lēmumu par mantas atdošanu *Pharmaserv AG,* būtu apzinājies kādu būtisku zaudējumu rašanās iespēju.

Ievērojot iepriekš minēto, tiesa secināja, ka būtiski mantiski zaudējumi, pieteicējam veicot nekvalitatīvu amata pienākumu izpildi, nav radušies.

[6.7] Būtisks kaitējums valsts interesēm pārsūdzētajā lēmumā pamatots ar to, ka, izdarot attiecīgo pārkāpumu, pieteicējs diskreditējis sevi kā valsts amatpersonu un zaudējis cieņu un uzticību, jo neesot iespējams turpmāk paļauties uz pieteicēja rīcības tiesiskumu. Un, ņemot vērā, ka pieteicēja rīcība veido arī dienesta kopējo tēlu, kaitējums esot nodarīts arī dienesta un valsts pārvaldes reputācijai. Tādējādi esot nodarīts kaitējums valsts interesēm, kuru nav iespējams novērst, novēršot pārkāpuma tiešās sekas (*sk. pārsūdzētā lēmuma 12. un 13.punktu*). Līdzīgi kaitējums valsts interesēm pamatots arī dienesta atzinumā, kurā dienests citstarp norādījis, ka kaitējums valsts interesēm ir būtisks atbilstoši Disciplināratbildības likuma 15.panta piektajai daļai (*sk. atzinuma 3.9.apakšpunktu*).

No pārsūdzētajā lēmumā un dienesta atzinumā ietvertajiem motīviem izriet iestāžu uzskats, ka pieteicējs nolēmis atdot aizturētās kravas *Pharmaserv AG*, lai gan apzinājās, ka nav veicis pietiekamu pārbaudi par kravu patieso īpašnieku, un apzinājies, ka kravu īpašnieks faktiski varētu būt kāds cits. Tiesa piekrita, ka gadījumā, ja pieteicējs būtu apzināti pieļāvis šādu pārkāpumu, tādējādi apzināti nepakļāvies likumam, pārkāpuma izdarīšanas rezultātā varētu būt zudusi uzticība

pieteicējam kā valsts amatpersonai un šāds kaitējums atbilstoši Disciplināratbildības likuma 15.panta piektajai daļai varētu būt vērtējams kā būtisks kaitējums valsts interesēm. Tomēr, kā jau tiesa norādīja, nav pamata uzskatīt, ka, nesagaidot papildu informāciju no Šveices muitas dienesta un nepieprasot papildu pierādījumus par /pers. H/ pārstāvības tiesībām, pieteicējs būtu apzināti pieļāvis šo pārkāpumu un apzinājies kādu nelabvēlīgu seku iestāšanās iespēju. Līdz ar to tiesa nekonstatēja pamatu Disciplināratbildības likuma 15.panta piektās daļas piemērošanai.

Turklāt tiesa nekonstatēja, ka pieteicējs, veicot nekvalitatīvu amata pienākumu izpildi, būtu nodarījis būtisku kaitējumu valsts interesēm arī atbilstoši Disciplināratbildības likuma 15.panta ceturtajai daļai, uz kuru norādīts pārsūdzētajā lēmumā.

Tiesa norādīja, ka kopumā var piekrist pārsūdzētajā lēmumā minētajam, ka ierēdņa izdarīts pārkāpums rada kaitējumu gan iestādes, gan visas valsts pārvaldes reputācijai. Vienmēr, kad nodarījumu izdara valsts amatpersonas, šis apstāklis vērtējams kā vainu pastiprinošs apstāklis (*sk. Senāta 2012.gada 13.jūlija sprieduma lietā Nr.SKA-344/2012 (A420673710) 14.punktu*). Tomēr tas nenozīmē, ka jebkurš ierēdņa izdarīts disciplinārpārkāpums rada būtisku kaitējumu valsts interesēm Disciplināratbildības likuma izpratnē. Pretējs secinājums būtu pretrunā minētā likuma normām, kuras paredz ierēdņu atbildību arī par pārkāpumiem, kuri nav radījuši būtisku kaitējumu.

Tas, cik lielu kaitējumu valsts interesēm (iestādes un valsts pārvaldes reputācijai) radījis ierēdņa pieļauts pārkāpums, lielā mērā ir atkarīgs no šī pārkāpuma rakstura – no tā, vai tas pieļauts apzināti, vai tas pieļauts kādu subjektīvu interešu īstenošanai, vai tomēr pieļauts neapzināti, piemēram, nepareizi interpretējot kādu tiesību normu vai nepareizi novērtējot lietā esošos pierādījumus, vai kādu citu apstākļu dēļ.

Konkrētajā gadījumā nekvalitatīva amata pienākumu izpilde izpaudusies tādā veidā, ka pieteicējs, novērtējot lietā esošos pierādījumus, nav konstatējis šaubas par kravu faktisko īpašnieku, lai gan noteiktas šaubas, ņemot vērā preču piegādes pavadzīmē norādīto samaksas kārtību un piegādes nosacījumus, varēja pastāvēt. Secīgi pieteicējs nav sagaidījis papildu informāciju no Šveices muitas dienesta, tādējādi neievērojot piesardzību, kādu no tā objektīvi konkrētajā situācijā varēja sagaidīt. Šī pieteicēja pieļautā kļūda pēc tās rakstura ir salīdzināma ar kļūdām, kādas tiek pieļautas, nepareizi interpretējot tiesību normas vai nepareizi novērtējot lietā iegūtus pierādījumus. Šādas kļūdas pieļaušana nerada būtisku kaitējumu nedz dienesta, nedz valsts pārvaldes reputācijai.

Šāda kļūda nevarētu radīt būtisku kaitējumu dienesta un valsts pārvaldes reputācijai arī tādēļ, ka no lietā iegūtajiem pierādījumiem nav iespējams secināt, ka nekvalitatīva pienākumu izpilde būtu novedusi pie pēc būtības prettiesiska rezultāta, jo nav konstatējams, ka pieteicējs aizturētās kravas būtu atdevis personai, kura nebija šo kravu īpašniece.

Būtiska kaitējuma nodarīšanu dienesta un valsts pārvaldes reputācijai iestādes, iespējams, saistījušas ar apstākli, ka konkrētās kravas, īstenojot tranzīta procedūru to izvešanai uz Šveici, ir pazudušas. Tomēr, kā tas jau tika norādīts, šīs kaitīgās sekas nav saistāmas ar pieteicēja nekvalitatīvu amata pienākumu izpildi. Šīs nelabvēlīgās sekas, ja tādas faktiski ir radušās, ir radušās jau vēlākā procesā, kurā pieteicējs nekādas darbības neveica.

Ievērojot iepriekš minēto, tiesa nekonstatēja, ka nekvalitatīvas amata pienākumu izpildes rezultātā pieteicējs būtu nodarījis valstij būtiskus zaudējumus vai būtisku kaitējumu valsts interesēm. Tādēļ tiesa atzina, ka pieteicējam nepamatoti piemērots tieši Disciplināratbildības likuma 36.panta otrajā daļā minētais sods.

Tādējādi tiesa secināja, ka pārsūdzētais lēmums neatbilst tiesību normām un kā prettiesisks tas atceļams ar tā pieņemšanas dienu.

[6.8] Pieteikumā izteikti iebildumi arī par pieļautiem procesuāliem pārkāpumiem disciplinārlietas izskatīšanā. Tiesa norādīja, ka, ņemot vērā, ka pārsūdzētais lēmums atzīts par prettiesisku jau iepriekš aplūkoto apsvērumu dēļ, iebildumiem par procesuālo kārtību, kādā attiecīgais lēmums pieņemts šajā lietā, izšķirošas nozīmes nav. Līdz ar to tiesa šos pieteicēja iebildumus nevērtēja.

[7] Par Administratīvās rajona tiesas spriedumu dienests iesniedza apelācijas sūdzību, pamatojot to ar turpmāk norādītiem argumentiem.

[7.1] Tiesa nav pienācīgi izvērtējusi lietās esošos pierādījumus un ir nonākusi pie nepamatotiem un pretrunīgiem secinājumiem par disciplinārpārkāpuma būtiskumu, vainas formu un samērīgumu.

[7.2] Ņemot vērā, ka kriminālprocesos un administratīvā pārkāpuma procesos pastāvēja šaubas par kravas patieso īpašnieku (SIA „Auralife", *Pharmaserv AG* vai kāda trešā persona), pieteicējam bija jānoskaidro, kas ir kravas īpašnieks. Nav iespējams uz varbūtību pamata atdot kravu, ja tam nav pierādījumu. Pieteicējs zināja, ka pastāv šaubas par kravas īpašnieku, tāpēc ir pieprasīta informācija no Šveices muitas dienesta, taču pieteicējs attiecīgo informāciju nesagaidīja un nolēma kravu atdot nosūtītāja pārstāvim, kura iesniegtajai pilnvarai turklāt nebija juridiska spēka. Rezultātā mantiski vērtīga krava, kuras saturam ir arī noteikta īpaša aprites kārtība, tika atdota personai, kura nebija apliecinājusi tās tiesības saņemt kravu komersanta vārdā.

Tiesa savus secinājumus par to, ka kravas īpašnieks bija uzņēmums *Pharmaserv AG*, ir izdarījusi uz varbūtību un šaubu pamata.

[7.3] Attiecībā uz tiesas norādīto, ka tai nav saprotams, kādus tieši zaudējumus pieteicēja rīcība radīja vai varēja radīt, dienests paskaidro, ka gadījumā, ja tiesai kādi apstākļi nebija skaidri, tiesai tie bija jānoskaidro.

Iestāde konstatēja, ka pēc pieteicēja lēmuma pieņemšanas tika saņemts trešās personas *SGS Germany GmbH* pilnvarotā pārstāvja zvērināta advokāta /pers. M/ 2020.gada 28.decembra iesniegums, ka krava ir pazudusi un attiecīgi ir izveidojies muitas parāds. Ir ierosināts kriminālprocess, kura ietvaros tiek noskaidroti kravas pazušanas apstākļi.

Pieteicējs netika saukts pie disciplināratbildības par kravas pazušanu, bet gan par to, ka krava tika atdota personai, kas netika konstatēta kā kravas īpašniece. Tas, ka krava ir pazudusi un radušies zaudējumi trešajai personai, ir iespējamās sekas

šādai pieteicēja rīcībai. Krimināprocesa izskatīšanas rezultātā var izveidoties situācija, kad trešajai personai var rasties pamats prasīt atlīdzināt zaudējumus no dienesta.

Ja pieteicējs būtu rīkojies atbilstoši amata pienākumiem, bet krava pazustu, tad pieteicējs netiktu saukts pie disciplināratbildības. Ierēdņa atbildība ir paredzēta ne tikai par faktiski nodarītiem zaudējumiem, bet arī tad, ja ierēdņa prettiesiska rīcība ir radījusi apstākļus, ka mantiskais zaudējums valstij varētu rasties.

Dienests par nepamatotu uzskata tiesas norādīto, ka krava varētu pazust arī tad, ja pieteicējs amata pienākumus būtu pildījis kvalitatīvi, jo nevar izteikt šādus minējumus par to, kā būtu, ja būtu, turklāt tiesa atzina, ka pieteicējs disciplinārpārkāpumu ir izdarījis.

[7.4] Dienests uzskata, ka pieteicējs pārkāpumu izdarīja apzināti – to apliecina lietā konstatētie apstākļi, kā arī pieteicēja ilgstošā darba pieredze dienestā. Pieteicēja rīcība vērtējama ne tikai kā būtiski prettiesiska, bet kā tāda, kas diskreditē gan dienestu, gan pašu ierēdni, radot uzticības zudumu.

[7.5] Tiesa nav analizējusi pieteicēja vainas formu. Nav pamata uzskatīt, ka pārkāpums izdarīts aiz vieglas neuzmanības, jo nevar neapzināti nepārbaudīt lietā nozīmīgus faktus.

Pieteicējs nav norādījis uz tādiem objektīviem apstākļiem, kas varētu tikt novērtēti kā būtiski traucējoši, lai konkrētajā situācijā pieteicējs varētu ievērot tiesību normas, kā arī veikt pilnvērtīgu iesniegto dokumentu pārbaudi un noskaidrot apstākļus.

[7.6] Pieteicēja rīcībā ir konstatēts atbildību pastiprinošs apstāklis saskaņā ar Disciplināratbildības likuma 14.panta pirmās daļas 2.punktu, bet atbildību mīkstinoši apstākļi netika konstatēti.

[7.7] Izvērtējot disciplinārpārkāpuma raksturu, smagumu, tā sekas, izdarīšanas apstākļus, piemērojamam sodam ir jābūt vienlaikus tādam, kas ne tikai sodītu pieteicēju par pieļauto disciplinārpārkāpumu, bet arī atturētu citus ierēdņus no līdzīgu disciplinārpārkāpumu izdarīšanas. Tādēļ piemērotais disciplinārsods – atbrīvošana no amata – ir samērīgs.

[8] Par Administratīvās rajona tiesas spriedumu ministrija iesniedza apelācijas sūdzību, pamatojot to ar turpmāk norādītiem argumentiem.

[8.1] Pieteicējs lēmuma par kravas atdošanu *Pharmserv AG* pārstāvim pieņemšanas brīdī nevarēja zināt, vai *Pharmserv AG* ir kravas īpašnieks. Ievērojot ilggadīgo darba pieredzi, pieteicējs nevarēja nezināt, ka nevar pieņemt lēmumu par liela apjoma un vērtīgas kravas atgriešanu, nepārliecinoties par kravas patieso īpašnieku.

Kravas atdošana zvērinātam advokātam, pat nepārliecinoties, ka juridiskā persona, kurai šīs zvērināts advokāts sniedz juridisko palīdzību, ir kravas īpašnieks, liecina par ļoti vieglprātīgu attieksmi pret savu amata pienākumu izpildi.

[8.2] Tiesa ir atzinusi, ka pieteicējs amata pienākumus ir pildījis nekvalitatīvi, līdz ar to tiesa nevarēja nonākt pie secinājuma, ka pieteicējs nav atbildīgs par visām turpmākajām darbībām, kuras veiktas ar preci jau pēc tās atdošanas *Pharmaserv AG* pilnvarotajai personai. Nekvalitatīva amata pienākumu izpilde nevar dot kvalitatīvu darba izpildes sniegumu.

[8.3] Pieteicēja rīcība nav pieļaujama un ir vērtējama ne tikai kā būtiski prettiesiska, bet arī tāda, kas diskreditē gan dienestu, gan pašu ierēdni, radot uzticības zudumu, jo nav iespējams paļauties uz pieteicēja tiesisku rīcību tādos gadījumos, kad ir zināms tiesiskais regulējums, bet vienlaikus faktiskā pienākumu izpildē ir iespējama rīcības brīvība. Tādējādi ar savu rīcību pieteicējs ir diskreditējis sevi kā valsts amatpersonu un zaudējis cieņu un uzticību, un ir konstatējams būtisks kaitējums valsts pārvaldei atbilstoši Disciplināratbildības likuma 15.panta piektajai daļai. Pieteicēja atbrīvošana no amata ir attaisnojama ar sabiedrības gūto labumu, turklāt vieglāka disciplinārsoda piemērošana par šāda rakstura disciplinārpārkāpumu, kas izdarīts konkrētajos apstākļos, sabiedrībā radītu negatīvu rezonansi par dienestu.

[9] Pieteicējs rakstveida paskaidrojumos un vēlāk sniegtajos papildu paskaidrojumos dienesta un ministrijas apelācijas sūdzības neatzīst. Papildus norādot turpmāk minēto.

[9.1] Gan dienests, gan ministrija nav objektīvi izvērtējuši pieteicēja izteiktos argumentus, proti, par /pers. J/ un /pers. K/ objektivitāti. Kā arī dienesta komisijas un konkrēti tās vadītājas /pers. R/ sniegtā informācija ministrijai ir maldinoša, lai attaisnotu savu kļūdu un steigu lēmuma pieņemšanā. Saskaņā ar pieteicēja rīcībā esošo informāciju dienesta komisija lēmumu par pieteicēja atbrīvošanu no amata pieņēma 6-7 darba dienu laikā.

[9.2] Ne dienests, ne arī ministrija nav sniegušas skaidrojumu par to, kāds kaitējums vai zaudējums valsts interesēm ir radies vai varēja rasties.

[9.3] Pieteicējs nezināja neko par muitas apskates aktu Nr.MAALV000240/20-0686, acīmredzot ne dienests, ne ministrija neuzskatīja par nepieciešama informēt par to pieteicēju.

[9.4] Ja dienests uzskatīja, ka pieteicējs apzināti ir veicis pārkāpumu, tad dienestam vajadzēja uzsākt krimināprocesu un noskaidrot visus apstākļus, bet tādā gadījumā atklātos detaļas arī par citiem gadījumiem, uz kuriem pieteicējs ir norādījis jau iepriekš.

[9.5] Tā kā administratīvā pārkāpuma lietas lietvedība bija izbeidzama, preces atdošana mantas īpašniekam izrietēja no likuma un pieteicēja amata apraksta, kas precīzi, tieši, konkrēti un nepārprotami reglamentē mantas atgriešanu īpašniekam, vadoties pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 274.^{1} panta pirmās daļas 2.punkta.

Visas 140 mucu kravas ar zāļu aktīvo vielu „*ketamine hydrochloride*" tiesiskais valdījums var piekrist tikai vienam tiesību subjektam. Šajā gadījumā kravas pavaddokumenti tieši un nepārprotami norādīja, ka *Pharmaserv AG* ir atzīstams par kravas īpašnieku un šim subjektam krava ir atdodama kā likumīgajam īpašniekam.

Tika pieņemts lēmums par lietvedības izbeigšanu un izņemto preču atgriešanu Šveices uzņēmuma *Pharmaser AG*

pārstāvim zvērinātam advokātam /pers. H/ muitas procedūras piemērošanai. Tālākā rīcība ar kravu bija *Pharmaser AG* un tās pārstāvja pārziņā, kas nekādā veidā nebija pieteicēja kompetencē.

Pieteicējs nav atbildīgs par to, ka krava ir nozudusi. Krava no Latvijas uz Vāciju tika aizvesta konvoja pavadībā un nodota vienā no Vācijas noliktavām. Vai tālāk bija konvojs vai arī no tā atteicās, nav pieteicēja kompetencē. Par to jautājumi jāuzdod pašam komersantam vai preču saņēmējam. Sekojot atbildētāju nostājai, ar atlaišanu no darba būtu jāsoda visi muitnieki, kuri noformēja dokumentus uz kravām, kuras pēc tam ir pazudušas.

[9.6] Pilnvara ir juridisks dokuments, un /pers. H/ kā zvērinātam advokātam bija jāzina pilnvaras izgatavošanas un apliecināšanas noteikumi. Pieteicējs nav lietpratējs, lai patstāvīgi veiktu dokumenta tehnisko ekspertīzi, kā arī nesaskatīja nepieciešamību tādu tobrīd noteikt. Pieteicējs uzskatīja *Pharmaser AG* par preču īpašnieku, pamatojoties uz pavadzīmes datiem un informācijas saturu, tādēļ likumā noteiktajā kārtībā preces atdeva tieši likumīgajam īpašniekam *Pharmaser AG*.

Motīvu daļa

[10] Rakstveida procesā pārbaudījusi lietas materiālus un izvērtējusi lietā esošos pierādījumus to kopsakarā, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka apelācijas sūdzības nav pamatotas un pieteikums ir apmierināms.

[11] Apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesa ir pareizi konstatējusi lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus, identificējusi un piemērojusi tiesību normas, kā rezultātā ir taisījusi pareizu spriedumu. Līdz ar to, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307.panta ceturto daļu, apgabaltiesa pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma motivācijai (sk. *šā sprieduma 6.punktu*) un to neatkārto.

Attiecībā uz apelācijas sūdzību argumentiem apgabaltiesa norāda turpmāk minēto.

[12] Disciplināratbildības likuma 36.panta pirmā daļa noteic, ka par amata pienākumu, konkrēta rīkojuma vai uzdevuma nepamatotu nepildīšanu vai novēlotu, nolaidīgu vai nekvalitatīvu pildīšanu, tajā skaitā tiesību aktiem neatbilstošu rīcību ar finanšu līdzekļiem, izsaka rājienu vai samazina mēnešalgu uz laiku no trim mēnešiem līdz vienam gadam, ieturot līdz 20 procentiem no mēnešalgas.

Savukārt 36.panta otrā daļa noteic, ka par tādu pašu disciplinārpārkāpumu, ja tā dēļ valstij vai personai nodarīts būtisks mantisks zaudējums vai valsts interesēm būtisks kaitējums, vai personai būtisks personisks kaitējums, samazina mēnešalgu uz laiku no trim mēnešiem līdz vienam gadam, ieturot līdz 20 procentiem no mēnešalgas, pazemina amatā uz laiku līdz trim gadiem, atbrīvo no amata vai atbrīvo no amata bez tiesībām vienu gadu pretendēt uz amatu valsts pārvaldē.

Disciplināratbildības likuma 15.panta pirmā daļa noteic, ka par būtisku mantisku zaudējumu uzskatāms disciplinārpārkāpuma rezultātā radīts mantisks zaudējums, kura apmērs disciplinārpārkāpuma izdarīšanas dienā pārsniedz piecas minimālās mēneša darba algas.

Minētā panta piektā daļa noteic, ka par būtisku kaitējumu valsts interesēm uzskatāma ierēdņa apzināta nepakļaušanās likumam, rīkojumam, tiesas spriedumam, ja šīs nepakļaušanās rezultātā zudusi uzticība disciplinārpārkāpuma izdarītājam kā valsts amatpersonai.

Savukārt minētā panta sestā daļa noteic, ka par būtisku mantisku zaudējumu valstij vai personai, par personisku kaitējumu vai būtisku kaitējumu valsts interesēm uzskatāms arī tāds zaudējums vai kaitējums, kurš atbilst šā panta pirmās, otrās, trešās, ceturtās vai piektās daļas prasībām un kurš ierēdņa disciplinārpārkāpuma rezultātā varēja rasties, bet nav radies no viņa gribas neatkarīgu iemeslu dēļ.

Pieteicējs saukts pie disciplinārās atbildības par Disciplināratbildības likuma 36.panta otrajā daļā noteiktā disciplinārpārkāpuma izdarīšanu – amata pienākumu nekvalitatīvu pildīšanu, ja tā dēļ valstij nodarīts būtisks mantisks zaudējums *vai* valsts interesēm būtisks kaitējums (tieši šāds formulējums ietverts pārsūdzētajos lēmumos, tostarp nenorādot uz personai nodarītu būtisku personisku kaitējumu vai mantisku zaudējumu), uzsverot, ka pārkāpuma rezultātā zudusi uzticība pieteicējam kā valsts amatpersonai (Disciplināratbildības likuma 15.panta piektā daļa), kā arī pārkāpuma rezultātā valstij ir nodarīti mantiski zaudējumi apmērā, kas norādīti trešās personas 2020.gada 28.decembra iesniegumā (Disciplināratbildības likuma 15.panta pirmā daļa), turklāt nav jākonstatē, ka attiecīgā pārkāpuma rezultātā kaitējums vai zaudējumi ir radušies – pietiek ar konstatējumu, ka tie varēja rasties (Disciplināratbildības likuma 15.panta sestā daļa).

[13] Disciplināratbildības likuma 36.panta otrajā daļā minētajam disciplinārpārkāpumam ir salikts sastāvs. Proti, tajā ir paredzēta atbildība par rīcību (amata pienākumu nekvalitatīvu pildīšanu), ja šīs rīcības rezultātā iestājušās normā noteiktās kaitīgās sekas. Lai sauktu pie atbildības saskaņā ar šo normu, jākonstatē gan prettiesiskā rīcība, gan kaitīgās sekas (*sk. Senāta 2013.gada 4.jūlija sprieduma lietā Nr.SKA-168/2013 12.punktu*).

Disciplināratbildības likuma 36.panta otrajā daļā paredzētā pārkāpuma sastāva noteicošais elements ir prettiesiskā rīcība. Tas izriet no tā, ka šāda prettiesiska rīcība (amata pienākumu nekvalitatīva pildīšana) jau pati par sevi ir disciplinārpārkāpums saskaņā ar minētā panta pirmo daļu. Kaitīgās sekas ir kvalificējoša pazīme, kuru konstatējot atbildība pastiprinās – panta otrajā daļā paredzēts bargāks sods, tostarp atbrīvošana no amata. Savukārt par tādām pašām sekām, ja to pamatā nav prettiesiska rīcība, ierēdnim disciplinārā atbildība neiestājas. Tātad sekas pašas par sevi nenosaka pārkāpuma esību, bet kvalificē pārkāpumu, kuru veido prettiesiskā rīcība. Tas norāda, ka pārkāpums par tādu atzīstams galvenokārt prettiesiskās rīcības dēļ.

Vienlaikus kaitīgo seku konstatēšana ir būtiska, nosakot piemērojamo sodu, jo tikai šādā gadījumā atbrīvošana no

amata ir pieļaujama (proti, par attiecīgajām darbībām, kura kaitīgas sekas nav radījusi, piemērojami Disciplināratbildības likuma 36.panta pirmajā daļā paredzētie sodi – rājiens vai mēnešalgas samazināšana).

[14] Konkrētajā gadījumā disciplinārpārkāpums konstatēts saistībā ar pieteicēja pieņemto lēmumu par dienesta aizturētās kravas atdošanu *Pharmaserv AG* pārstāvim zvērinātam advokātam /pers. H/, pienācīgi nepārliecinoties par *Pharmaserv AG* īpašuma tiesībām un /pers. H/ tiesībām minēto sabiedrību pārstāvēt.

Pirmās instances tiesa pamatoti atzina, ka, ņemot vērā kravas raksturu (tās sastāvā esošajai vielai „*ketamine hydrochloride*" noteikta īpaša aprites kārtība, un bija ziņas, ka tā ievesta, uzrādot, iespējams, viltotu Zāļu valsts aģentūras izsniegtu atbilstības sertifikātu) un darījuma pavadzīmē norādīto informāciju (kas deva pamatu uzskatīt, ka īpašuma tiesības uz kravu, iespējams, ir pārgājušas citai personai), lēmuma pieņemšanas brīdī varēja pastāvēt šaubas par kravas faktisko īpašnieku, kuras pieteicējam, pienācīgi veicot amata pienākumus, vajadzēja un kuras viņš varēja novērst, tostarp sagaidot no Šveices muitas dienesta pieprasīto papildus informāciju un pārliecinoties, vai /pers. H/ elektroniski iesniegtā pilnvara ir noformēta atbilstoši Dokumentu izstrādāšanas un noformēšanas kārtības prasībām. Attiecīgās darbības neveicot, pieteicējs nav kvalitatīvi izpildījis savus amata pienākumus.

Savukārt attiecībā uz attiecīgās rīcības sekām pārsūdzētajā iestādes lēmumā ietvertie argumenti nav pamatoti.

Lemjot par disciplinārsodu, ir būtiski izvērtēt attiecīgās rīcības sekas (tostarp – iespējamās sekas, proti, tādas, kuras ierēdņa rīcības rezultātā varēja rasties, bet neradās no viņa gribas neatkarīgu iemeslu dēļ), konkrētajā gadījumā – vai pieteicēja rīcības rezultātā prece tika nodota personai, kas nebija tās īpašnieks (kas attiecīgi ar lielu iespējamību preces īpašniekam var rezultēties vismaz mantiskos zaudējumos un attiecīgi mazināt uzticību valsts amatpersonai), vai tomēr, neskatoties uz trūkumiem īpašuma tiesību un pilnvarojumu apliecinošajos dokumentos, persona, kam prece tika nodota, tomēr bija tās īpašnieks vai tā pilnvarotā persona – šādā gadījumā būtu nepieciešami īpaši apsvērumi par to, kādā veidā preces īpašnieka mantiskās vai personiskās intereses ir negatīvi ietekmētas, un secīgi – vismaz teorētiski varētu radīt arī mantiskus zaudējumus valstij vai būtisku kaitējumu valsts interesēm preces īpašnieka iebildumu gadījumā.

Izskatāmajā gadījumā iestāde ir apstājusies pie konstatējuma, ka no pieteicēja rīcībā esošajiem dokumentiem 2020.gada 19.februāra lēmuma pieņemšanas brīdī nevarēja gūt pilnīgu pārliecību par preces īpašnieku. Taču iestāde nav ieguvusi pierādījumus tam, ka *Pharmaserv AG* tiešām nebija preces īpašnieks, kā arī iestāde ir izvairījusies izdarīt secinājumu – kura persona par tādu ir atzīstama.

Ir nevietā apelācijas sūdzībā ietvertie pārmetumi pirmās instances tiesai, ka tā par *Pharmaserv AG* īpašuma tiesībām izteikusies pieņēmumu un varbūtības formā. Konkrētajā gadījumā tieši iestādei bija pienākums iesniegt pierādījumus tam, ka *Pharmaserv AG* ne pieteicēja lēmuma pieņemšanas brīdī, ne tranzīta muitas procedūras piemērošanas brīdī nebija kravas īpašnieks, jo tikai tādā gadījumā būtu pamats runāt par pieteicēja rīcības kaitīgajām sekām.

Iestāde vispār nav norādījusi uz preču patiesā īpašnieka tiesību aizskārumu (nav šādu personu pat identificējusi), bet ir ņēmusi vērā trešās personas – tranzīta deklarācijas galvotāja *SGS Germany GmbH* pārstāvja zvērināta advokāta /pers. M/ 2020.gada 28.decembra iesniegumā minēto, ka kravas zādzības rezultātā tam ir nodarīti zaudējumi maksājamo nodokļu apmērā 319 978,62 *euro* apmērā saistībā ar kravas izlaišanu brīvā tirdzniecībā vērtībā, ko *SGS Germany GmbH* jāsamaksā saskaņā ar Vācijas, kurā bija jāpabeidz tranzīta procedūra, muitas iestādes lēmumu (*lietas 1.sējuma 193.-198.lapa*). Taču šajā iesniegumā nav apšaubītas *Pharmaserv AG* īpašuma tiesības uz preci un /pers. H/ tiesības šo sabiedrību pārstāvēt. Tieši pretēji – *SGS Germany GmbH* iesniegumā norāda, ka pēc tās rīcībā esošās informācijas/pers. H/ bija *Pharmaserv AG* pārstāvis Latvijā. Iesniegumam ir pievienota 2020.gada 9.marta ārējā tranzīta deklarācija (T1) (*lietas 1.sējuma 191., 192.lapa*), kurā gan kā kravas nosūtītājs/eksportētājs, gan kā kravas saņēmējs norādīts *Pharmaserv AG,* savukārt *SGS Germany GmbH* norādīts tikai kā principāls/TIR turētājs, proti, persona, kura uzņēmusies atbildību par tranzīta procedūras veikšanu. No iesnieguma satura noprotams, ka *SGS Germany GmbH* ir pretenzijas pret 2020.gada 9.martā veiktās muitas apskates norisi un kravas nogādāšanas procesu uz galamērķi – Šveices muitas noliktavu, proti, nav iespējams identificēt plombas numuru un automašīnu, kurai plomba uzlikta, tiek apšaubītas /pers. T/ un SIA „AF Brokers" tiesības rīkoties *SGS Germany GmbH* un *Pharmaserv AG* vārdā, tiek norādīts, ka pārvadātājs SIA „Trans Avto" it kā *Pharmaserv AG* uzdevumā nogādāja kravu Vācijas muitas noliktavā, bet 2020.gada 1.aprīlī tika noskaidrots, ka krava tur neatrodas.

Dienests un ministrija gan lēmumā (*skat. dienesta lēmuma pielikumā esošā atzinuma 3.10.punktu, ministrijas lēmuma 12.punktu*), gan apelācijas sūdzībā kaitīgo seku iespējamību saistījusi ar apstākli, ka tieši trešā persona (par kuru nav strīda, ka tā nav preču īpašnieks) varētu prasīt zaudējumu atlīdzinājumu no dienesta. Taču tādā gadījumā būtu jākonstatē, ka trešajai personai zaudējumi ir radušies vai varēja rasties dienesta amatpersonu prettiesiskas rīcības rezultātā, kā arī jākonstatē, ka tieši pieteicēja rīcība ir cēloniski saistīta ar attiecīgajiem zaudējumiem.

Apgabaltiesa par pareizu atzīst pirmās instances tiesas secinājumu, ka nav konstatējama saikne starp pieteicēja lēmumu par preces atdošanu *Pharmaserv AG* kā preces īpašniekam un principāla iebildumiem par kravas pazušanas apstākļiem. *SGS Germany GmbH* iesniegums, ar kuru atbildētāja pamato Disciplināratbildības likuma 15.pantā un 36.panta otrajā daļā norādītos apstākļus, pēc būtības nesatur ziņas, kas norādītu uz pieteicēja rīcības saistību ar *SGS Germany GmbH* iespējamo nodokļa parādu – muitas procedūras nepabeigšana (kravas iespējamā zādzība) tajā tiek saistīta ar nepareizi noformētiem vai viltotiem dokumentiem, kas uzrādīti 2020.gada 9.marta muitas apskatē un pievienoti ārējā tranzīta deklarācijai (T1), bet no lietas materiāliem nav konstatējams, ka pieteicējs būtu veicis jebkādas darbības šajā sakarā.

Šāda saikne neizriet arī no paša dienesta noskaidrotajiem apstākļiem, cita starp dienesta Muitas pārvaldes sniegtās informācijas, ka 2020.gada 9.martā Elektroniskās muitas datu apstrādes sistēmas Tranzīta kontroles sistēmā precei tika

pieteikta tranzīta muitas procedūra ar muitas deklarāciju Nr.20LV00024010668283, kurā kā tranzīta procedūras izmantotājs norādīts *SGS Germany GmbH*. Riska analīzes rezultātā kravai tika nozīmēta padziļināta muitas fiziskā kontrole. Tranzīta muitas deklarācijas noformēšanas gaitā muitas amatpersonām neradās aizdomas par viltotu dokumentu iesniegšanu, kā arī deklarētājs bija iesniedzis visus nepieciešamos kravas pavaddokumentus tranzīta procedūras uzsākšanai. *SGS Germany GmbH* izsniegtā pilnvara un sertifikāts Nr.ZVA/LV/2019/018D tika iesniegti tikai elektroniskā veidā atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes 2013.gada 9.oktobra Regulas (ES) Nr.952/2013, ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu, 6.panta 1.punktam. Faktu, vai tranzīta muitas deklarācijai elektroniski pievienotie pavaddokumenti bija viltoti, var noteikt, tikai veicot ekspertīzi (*lietas 1.sējuma 83.lapa*).

Ne no *SGS Germany GmbH* iesnieguma satura, ne citiem pierādījumiem lietā neizriet, ka tieši /pers. H/ (proti, persona, kurai pieteicējs nolēma atdot preci) būtu vēlāk muitas iestādē iesniedzis nepareizi noformētus vai viltotus dokumentus vai pilnvarojis citas personas preces saņemšanai, kas secīgi varētu kļūt par cēloni tam, ka prece tika nozagta un tai netika pabeigta muitas procedūra. Turklāt tas vien, ka trešā persona apgalvo, ka tai ir radušies zaudējumi, pats par sevi nepierāda ne šādu zaudējumu esību, ne to, ka tie radušies dienesta amatpersonu rīcības rezultātā. Apgabaltiesa nekonstatē, ka dienests būtu atzinis, ka 2020.gada 9.martā veiktās muitas kontroles un tranzīta muitas deklarācijas noformēšanas procesā dienesta amatpersonas ir rīkojušās prettiesiski.

[15] Ievērojot minēto, kā arī pievienojoties pirmās instances tiesas secinātajam, Administratīvā apgabaltiesa pieteikumu atzīst par pamatotu.

[16] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu, ja pieteikums pilnībā vai daļēji apmierināts, tiesa piespriež no atbildētāja par labu pieteicējam viņa samaksāto valsts nodevu.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2013.gada 12.februāra noteikumu Nr.85 „Kārtība, kādā administratīvajā lietā iemaksā, atmaksā un atlīdzina valsts nodevu un iemaksā un atmaksā drošības naudu" 13.punktu valsts nodevu atlīdzina mēneša laikā pēc pieteicēja iesnieguma saņemšanas iestādē Administratīvā procesa likuma 126.pantā minētajos gadījumos no tās iestādes budžeta līdzekļiem, kura attiecīgajā administratīvajā lietā bijusi pieaicināta atbildētāja pusē.

Apgabaltiesa konstatē, ka pieteicējs par lietas ierosināšanu ir samaksājis valsts nodevu 30 *euro* apmērā. Tā kā pieteicēja pieteikums ir apmierināms, no Finanšu ministrijas kā atbildētājas pusē pieaicinātās iestādes, kura pieņēmusi pārsūdzēto lēmumu, par labu pieteicējam piespriežama samaksātā valsts nodeva 30 *euro*.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu, 307., 309.pantu un 329.panta pirmo daļu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda

apmierināt /pers. C/ pieteikumu

Atcelt Finanšu ministrijas disciplinārlietas izskatīšanas komisijas 2021.gada 3.augusta lēmumu Nr.1.1-7/12/126 ar tā pieņemšanas dienu.

Piespriest no Latvijas Republikas par labu /pers. C/ (personas kods /personas kods/) viņa samaksāto valsts nodevu 30 *euro* apmērā un noteikt, ka tā atlīdzināma no administratīvajā lietā pieaicinātās iestādes Finanšu ministrijas budžeta līdzekļiem.

Spriedumu var pārsūdzēt Senāta Administratīvo lietu departamentā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, kasācijas sūdzību iesniedzot Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesnese referente A.Šteinberga

Tiesneši M.Birzgalis

M.Osmane